

SEVERNÍ KYPR – ZÁKLADNÍ INFORMACE V KOSTCE:

Informace

- rozloha ostrova: 9 251 km² (cca 1/3 ostrova zaujímá Severokyperská republika)
- hlavní město: Lefkosa (řecky Nicosia), jediné hlavní město rozdělené hranicí mezi dva samostatné státy
- měna: nová turecká lira (YTL), 1 YTL = 100 kurušů
- úřední jazyk: turečtina
- počet stálých obyvatel: cca 270.000
- délka pobřeží: 384 km
- nejmenší vzdálenost od tureckého pobřeží: 64 km
- časový posun: +1 hodina

Náš názor

- velmi stabilní, příjemné klima zaručující příjemné teploty po celou sezónu
- slunečné počasí a minimum srážek
- průzračně čisté moře
- ideální podmínky pro potápění a šnorchlování
- panenská příroda
- bohatství historických památek
- přátelští a pohostinní místní obyvatelé
- vynikající místní kuchyně
- klidné prostředí menších letovisek

Severní Kypr obecně

Severokyperská republika zaujímá zhruba třetinu z celkové rozlohy Kypru, nachází se na panenském, stále zeleném, severu ostrova. Hlavním městem jižního i severního Kypru je město Lefkosa (řecky Nicosia), město, které je jako jediné na světě hranicí rozdělené mezi dva státy. Úředním jazykem severní části Kypru je turečtina. K pobytu na severním Kypru je nezbytný cestovní pas, přechod hranice mezi oblastí severního a jižního Kypru je pro turisty možný bez jakéhokoliv omezení (nutný cestovní pas).

Kyrenia (Girne)

Menší malebné městečko, které leží na severním pobřeží ostrova. Dnes Kyrenia představuje důležitý přístav a významné turistické letovisko. V centru města u starého přístavu se nachází zachovalá pevnost Girne s historickým muzeem. V okolí turistického přístavu se nachází staré město s malebnými křivolakými uličkami, obchůdky, kavárničkami a restauracemi, kde můžete ochutnat lahodné místní speciality inspirované středomořskou a tureckou kuchyní.

V okolí města se nachází známý křižácký hrad svatého Hilariona a klášter Bellapais ležící ve stejnojmenné vesničce v pohoří Pentadaktylos (Pětprstů). Pláže v oblasti Kyrenia jsou zpravidla menší, spíše oblázkové či oblázkovo-písečné, mnoho hotelů má vybudovaná mola pro usnadnění vstupu do moře. V moři je krásně průzračná voda a převládá kamenité dno. V této oblasti naleznete ideální podmínky pro šnorchlování a potápění.

Vzdálenost od letiště Ercan v Nicosii: cca 35 km

Famagusta (Gazimagusa)

Znamé město a významný přístav s cca třiceti pěti tisíci obyvateli leží na východním pobřeží ostrova. V centru města u starého přístavu se nachází zachovalá pevnost, tzv. Othellova věž, s krásnou vyhlídkou na široké okolí. Doporučujeme návštěvu mešity Laly Mustafa Pashi, která byla původně křesťanskou katedrálou svatého Mikuláše, postavená ve 14. století a přestavěná na mešitu až v roce 1571, kdy bylo město dobyto osmanskými Turky. Okolí Famagusty je známé svými hezkými písečnými plážemi, v moři mohou být místy kameny a oblázky.

Vzdálenost od letiště Ercan v Nicosii: cca 50 km

Bafra

Nově se rozvíjející turistické letovisko nacházející se v severovýchodní části ostrova, v oblasti, která je turistikou dosud příliš nedotčená. Oblast Bafra se pyšní dlouhými písečnými plážemi, patřícími mezi nejkrásnější na ostrově. V této oblasti dnes vznikají nové hotelové komplexy špičkové úrovně vybavené veškerým komfortem, kde vás čeká aktivní dovolená na krásné pláži v luxusním prostředí.

Vzdálenost od letiště Ercan v Nicosii: cca 70 km

INFORMACE OD A DO Z (Sev. Kypr – část Turecka):

Automobily, cestování – základní informace pro řidiče:

Důležitá informace je, že se **na Kypru (také na Severním) jezdí vlevo!** Na Severním Kypru je vyžadován evropský nebo mezinárodní řidičský průkaz. K půjčení auta se vyžaduje evropský nebo mezinárodní řidičský průkaz, který musí být v držení jeho majitele nejméně po dobu 1 roku a ten musí být starší 21 let. Pro půjčení motocyklu platí obdobné podmínky, pouze věková hranice je snížena na 18 let, pro motocykly do 50 ccm na 15 let. Pro případnou silniční kontrolu je však dobré mít s sebou také platný cestovní pas. Pravidla silničního provozu i značky odpovídají mezinárodnímu standardu, což se bohužel nedá říci o stylu jízdy mnohých místních řidičů. Řízení automobilu v Turecku a na Severním Kypru proto vyžaduje zvýšenou pozornost. Dále je zpravidla nutné sjednat si speciální pojištění (např. 20 € na 3 dny nebo 35 € na měsíc), které by vás mělo chránit při problému s autem.

Stav vozovek se dle oblastí různí. Opatrnost je potřeba hlavně v zatáčkách, které mohou vynášet. Povolená rychlost osobních automobilů ve městě je 50 km/hod. a mimo něj pak 90 km/hod. Benzín („benzin“) či naftu („mazot“) si můžete zakoupit u četných čerpacích stanic, některé fungují i non-stop. Ceny benzínu se pohybují okolo 19 -20 YTL za litr a cena nafty je zhruba podobná. .

Autopůjčovny:

Možnost pronájmu vozu je ve všech rezortech na Severním Kypru a přilehlých vesničkách široká. Autopůjčovny se nalézají prakticky kdekoli ve městě. Ceny i kvalita nabízených automobilů se však velmi různí. Před zapůjčením vozidla si automobil dobře prohlédněte, aby Vám po jeho navrácení nebyly účtovány možné škody, které Vámi nebyly způsobeny! Doporučujeme nenechávat doklady k vozu v zaparkovaném automobilu, ale spíše je nosit s sebou. Zapůjčit si můžete také jízdní kola, motorky nebo mopedy.

Bakšiš:

Bakšiš, česky spropitné patří neodmyslitelně k životu ve většině islámských zemí. V restauracích je obvyklé dávat spropitné ve výši asi **10% z placené částky**. I když není povinné spropitné dát, je přinejmenším vhodné **jídlo a služby pochválit**. Jste-li spokojeni s prací pokojských v hotelu, ponechte bakšiš ve výši 0,5 až 1 YTL za osobu a pokoj. Využijete-li služeb některé z místních taxislužeb, obvykle řidič očekává, že účtovanou částku zaokrouhlíte směrem nahoru. Spropitné se dává i řidičům autobusů při fakultativních výletech nebo při transferu z letiště, obvykle 1 EUR za osobu.

Pozor, v některých restauracích je spropitné automaticky zahrnuto do celkové částky, jinde nikoli. Je proto dobré předem se informovat.

Banky:

Otevírací doba bank je od pondělí do pátku 08:30 – 12:00 a 13:30 – 17:00 hodin. Poplatek za směnu zde ale obvykle bývá vyšší, než je tomu v soukromých směnárnách po městě. (Směnárna se turecky řekne „Döviz“.) Nejsnáze směnitelnými jsou eura a americké dolary. Tyto měny vývají běžně akceptovány ve většině obchodů i restaurací.

Aktuální kurz je: 1 EUR =   cca 21 YTL
                                 1 USD =   cca 22 YTL (1 YTL = cca 1,08 Kč) *uvedené údaje jsou z května 2023*

Banky také přijímají mezinárodní platební karty, např. Visa, Eurocard, MasterCard, American Express, JCB atd. V letištní směnárně můžete před zpátečním letem směnit přebytečné turecké liry na valuty. Je k tomu zapotřebí potvrzení o směně valut na turecké liry. **České banky většinou turecké liry nepřijímají.**

Čas:

Místní čas je oproti ČR posunutý o 1 hodinu napřed.

Elektrina:

Na Kypru se používá elektrický proud o napětí 240 V nebo 50 Hz, ve většině hotelů a zařízení jsou zásuvky a zástrčky shodné se systémem ve Velké Británii. Pro elektrické přístroje potřebujete adaptér, který se dá zakoupit v obchodě nebo půjčit v hotelu.

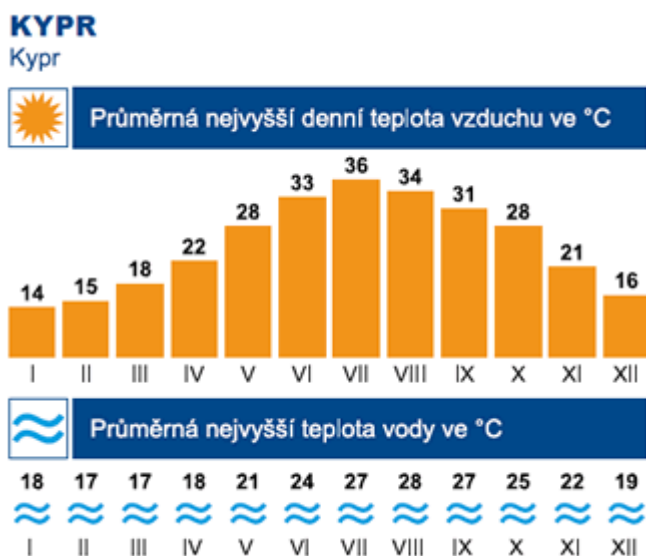
Fotografování:

Na severním Kypru je zakázáno fotografovat vojenské objekty a vše, co s vojenskou tematikou nějak souvisí. Zákaz fotografování je označen přeškrtnutým fotoaparátem, popřípadě nápisem „Fotograf cekilmez/Fotograf cekmek yasaktir“ (Fotografování zakázáno). Je neslušné fotografovat v mešitě v době, kdy probíhá modlitba. Pokud se v této době rozhodnete k fotografování, je nutné minimálně nepoužívat blesk! V některých muzeích je nutné si za fotografování (či natáčení) připlatit speciální příplatek. Pokud hodláte fotografovat lidi, je lepší vyžádat si k tomu jejich svolení.

Klimatické podmínky:

Podnebí na Kypru je subtropické s horkými a suchými léty a deštivými zimami. Zdejší klima je mírné a slunce svítí nad Kyprem více než 300 dní v roce. Průměrné denní teploty se od června do září pohybují kolem 32°C, od prosince do února je to jen 16°C a po zbytek roku příjemných 25°C. Zimy jsou mírné a krátké, průměrně spadne na území Kypru mezi 300 - 400 mm srážek ročně. Ideální dobou pro návštěvu Kypru je v hlavní turistické sezóně, která trvá od poloviny května do poloviny října. Vhodný je také podzim, kdy jsou teploty stále ještě příjemné a pláže nejsou tolik přeplněné.

Průměrné teploty na Kypru:

Kriminalita:

Severní Kypr patří k nejbezpečnějším destinacím v oblasti, prosto je ale dobré držet se běžných bezpečnostních opatření. Veškeré cennosti, letenky, pojištění, šperky, peníze i cestovní doklady doporučujeme nechávat v hotelových trezorech nebo v trezorech přímo na pokojích. Zvýšenou opatrnost je třeba dávat si v přeplněných dolmuších, na tržištích, ale také na pláži. Pokud možno, nikdy nenechávejte Vaše věci bez dozoru!

Lékárny: („ECZANE“)

V Turecku a na Severním Kypru jsou lékárny označeny „Eczane“ (vyslovuje se „Edžzane“) a naleznete je poměrně bez problémů všude po městě. Otevřeno mají každý den od 9 do 19 hodin, přičemž v několika lékárnách funguje také noční provoz. Non-stop lékárna je označena nápisem „Nobetci-Eczane“. V lékárnách dostanete i mnoho léčiv bez receptu, mnohdy zde koupíte i drogistické zboží, zejména pak prostředky k hubení hmyzu apod.

Měna:

Od 1.1.2005 platí v Turecku (a na Sev. Kypru) tzv. Nová turecká lira (YTL). Jedna Nová turecká lira se skládá ze 100 Nových kurušů (TKr) – 1 YTL = 100 TKr.

Pošta:

V Turecku a na Severním Kypru se pošta značí velkými tiskacími písmeny PTT. V každém městě či rekreační oblasti se nachází přímo v centru města. Můžete zde zakoupit telefonní karty, jejichž ceny se liší podle počtu jednotek. Telefonní automaty jsou umístěny přímo před poštou, ale také všude po městě, občas i v hotelových recepcích. Na poště můžete mimo jiné zakoupit poštovní známky.

Slunění:

Vystavování se slunečním paprskům je třeba hlavně zpočátku „dávkovat“ velmi obezřetně. Především mezi 12.00 a 16.00 hod. je sluneční záření pro Vaši pokožku velmi nebezpečné. Samozřejmostí je používání opalovacích krémů s vysokým UV faktorem, nošení slunečních brýlí a letní čepice či klobouku. Po vykoupání v moře se důkladně osprchujte sladkou vodou, abyste se vyvarovali nepříjemné sluneční alergie. Pijte hodně tekutin, zamezíte tak dehydrataci pokožky.

Směnárnny:

Kurs turecké liry je vlivem vysoké inflace značně pohyblivý. Jelikož je TL měnou nekonvertibilní, přijíždí většina turistů vybavena některou konvertibilní měnou, nejčastěji eurem či americkými dolary. Ty můžete na místě směnit bez jakýchkoliv problémů, směnáren je zde opravdu dost. Měnit můžete v pobočkách tureckých bank, směnárnách a téměř i v každém hotelu. Kurs je vyhlášován pro každý všední den Tureckou národní bankou, podle něj pak upravuje každá směnárna svůj kursování lístek, který bývá vyvěšen spolu s údajem o výši manipulačního poplatku (ang. Commission fee). Většina směnáren však mění bez tohoto manipulačního poplatku, což poznáte podle nápisu „**No commission**“. Oproti tomu hotely tento manipulační poplatek účtují (obvykle 2% - 4%). Pouze některé směnárnny vyžadují při výměně peněz cestovní pas, zvláště měníte-li americké dolary (časté padělky). Zatímco banky mají stálou otevírací dobu, směnárnny fungují podle zájmu turistů. Každá směnárna Vám vystaví doklad o směně s údaji jako např. název směnárnny, kurs, nabídnutá valuta atd. Upozorňujeme, že směnárnny nepřijímají mince cizích valut, které však můžete udat v některých obchodech. Nevyměňujte si zbytečně velké množství peněz na TL, neboť turecká lira není volně směnitelná, zbyde-li Vám nějaký obnos TL, lze jej za nevýhodný kurs **směnit při odletu ze Severního Kypru na letišti, máte-li potvrzení o směně valut na TL**. K výměně cestovních šeků je ve směnárně třeba cestovní pas! Upozorňujeme na nebezpečí při pokoutné směně peněz !

Starožitnosti:

Je zakázáno vyvážet starožitnosti a umělecké předměty, které byly náhodně nalezeny či nezákonně zakoupeny v Turecku nebo na Severním Kypru. Opravdoví zájemci by měli nakupovat pouze u autorizovaných prodejců. Kopie starožitností lze vyvážet bez problémů.

Trezor:

Trezory jsou k dispozici za poplatek (v některých hotelech zdarma) v každém hotelu. Doporučujeme si trezor zaplatit a uložit do něj cenné věci a větší peněžní obnosy, popř. i letenky či pasy.

Suvenýry:

Suvenýry jsou typické turecké tzn. napodobeniny značkového oblečení, bot, kabelek, dále kožichy a kožené zboží, káva, čaj, oříšky a sladkosti. Typicky kypersko-turecké jsou snad jen výrobky se severokyperskou vlajkou nebo mapou ostrova. Cestovní kancelář TopFly neručí za výrobky zakoupené na místě!

Telefonování:

Předvolba do ČR je 00420 + Vámi požadované číslo. Telefonování z Turecka nebo ze Severního Kypru se dá buď přímo z hotelu za daný poplatek, z pošty nebo prostřednictvím telefonních karet, což je zároveň varianta nejlevnější! Telefonní karty si můžete zakoupit na poštách nebo u novinových stánků. Ceny na poštách jsou fixní, ostatní prodejci si k nim přidávají menší přírůžku. Telefonní karty jsou buď měkké, ohebné, opatřené magnetickým páskem (jsou rozšířenější) nebo tvrdé s čipem. Jejich ceny se liší podle počtu daných jednotek. Telefonní automaty jsou umístěny přímo před poštou a dále po městě. Z Turecka je možné volat do ČR také na účet volaného. Nejprve vytočíte 00800 420 1177, kde se Vám ozve český operátor, kterému sdělíte číslo volaného a své jméno.

Máte-li s sebou mobilní telefony, nezapomínejte, že platíte i za příchozí hovory! Pokud chcete být neustále na příjmu, ale tyto hovory neplatit, můžete si zakoupit předplacené karty (hazir kart) s tureckým číslem, které nabízí hned několik operátorů. Telefonní směrové číslo Turecka je: 0090 a směrové číslo oblasti Antalya = 0242. volané číslo se tedy např. z ČR vytáčí následovně: 0090 242 1234567 (pokud voláte na pevnou linku).

Upozornění:

- Ze Severního Kypru je přísně zakázáno vyvážet archeologické předměty všeho druhu!
- Na Severním Kypru je zakázáno fotografovat vojenské objekty!
- Na Severním Kypru je zakázáno urážet či jinak zesměšňovat Atatürka, tureckou vlajku a jiné symboly národní identity!
- Voda z vodovodu je sice pitná, ale obecně se její pití NEDOPORUČUJE!

Voda:

Všeobecně platí, že vodu z vodovodu je lépe nepít (k vyčištění zubů, omytí potraviny se běžně používá). Pitnou vodu je možno zakoupit v nejrůznějších baleních v potravinových obchodech a někdy i přímo v hotelech. **PROSÍME RODIČE, ABY DBALI NA PITNÝ REŽIM DĚTÍ !!!!!**

Vyznání:

Obyvatelstvo je z 98% procent muslimského vyznání. Návštěvník této země by na tuto skutečnost neměl zapomínat! Islám totiž určuje i některá společenská pravidla – např. před vstupem do mešity je nutné zout obuv, do mešit se nesmí vstupovat v době bohoslužeb atd.

Zdravotní péče:

Lékařskou či stomatologickou péči poskytují četná nemocniční zařízení označená velkým tiskacím písmenem „H“ nebo červeným půlměsícem.

S pobytem na Severním Kypru bývají většinou spojeny zdravotní komplikace jako například úpal, spálení sluncem, dehydratace či průjem. Mnoha z nich však můžeme vhodným chováním předcházet. Slunění může způsobit různá kožní onemocnění, doporučujeme proto používat vhodné opalovací emulze a omezit pobyt na slunci v době od 11 do 15 hodin.

Na prudké slunce se snažte zvykat pomaleji a nezapomínejte dostatečně pít.

Voda z vodovodu je sice pitná, micméně pít je se obecně nedoporučuje. U citlivějších jedinců může vyvolat žaludeční nevolnost či střevní potíže. Ty může způsobit také turecká kuchyně, která je oproti evropské o něco mastnější. Doporučuje se proto zajídat předkrmy a jídla místním chlebem.

Důležité kontakty:

Pohotovost:	112
Policie:	155
Hasiči:	199
Dopravní nehody:	815 4985 (Kyrenia), 2283036 (Nicosia)

Slovníček základních tureckých pojmů:

Pravidla turecké výslovnosti:

I = i „i bez tečky“ – čte se jako tvrdé y

C = dž

J = ž

Ş = š

Ç = č

Ğ = ve spojení s: e,i,ö,ü se čte jako „j“, ale ve spojení s: a,i,o,u jen prodlužuje předcházející samohlásku!

Ü = přehlasované u – čte se stejně jako v němčině

Ö = přehlasované o – čte se stejně jako v němčině

Základní slovíčka:

Fráze:

Ahoj -	Merhaba
Dobré ráno -	Günaydin
Dobry den -	Iyi günler
Dobry večer -	Iyi akşamlar
Dobrou noc -	Iyi geceler
Na shledanou -	Hosca kalin
Ano -	Evet
O.K. -	Tamam
Ne -	Hayir, Yok
Děkuji -	Teşekkür ederim
	Mersi (jako ve FR)
Není zač -	Rica ederim
Prosím -	Lütfen
Jak se máte? -	Nasilsiniz?
Mám se dobře, děkuji. –	Iyiyim, teşekkür ederim.
Promiňte -	Affersiniz
Kolik je hodin? -	Saat kaç?
Klíč -	Anahtar
Dobry -	Iyi
Velmi dobry -	Çok iyi

Nakupování:

Kolik to stojí? -	Kaç para?
Drahý -	Pahali
Velmi drahý -	Çok pahali
Levný -	Ucuz
Velmi levný -	Çok ucuz
Slava -	İndirim
Já chci.... -	Ben istiyorum

Nápoje:

Voda -	Su
Pivo -	Bira
Čaj -	Çay
Káva -	Kahve
Horký -	Siçak
Studený -	Soğuk

V nouzi:

Pomoc! -	İmdat!
Zavolejte doktora! -	Bir doktor çağrın!
Zvolejte policii! -	Polis çağrın!
Hoří! -	Yangın!

Číslovky:

1 - Bir	11 - On bir	30 - Otuz
2 - İki	12 - On iki	40 - Kirk
3 - Üç	13 - On üç	50 - Elli
4 - Dört	14 - On dört	60 - Altmış
5 - Beş	15 - On beş	70 - Yetmiş
6 - Alti	16 - On alti	80 - Seksen
7 - yedi	17 - On yedi	90 - Doksan
8 - Sekiz	18 - On sekiz	100 - Yüz
9 - Dokuz	19 - On dokuz	200 - İki yüz
10 - On	20 - Yirmi	1000 – Bin
		1 000 000 - Milyon

Kde je .....? ..... nerede?